

Týždeň od 10. do 16. septembra

VÝZVA NA BOJ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ef 6,10–20; 5Moj 20,2–4; Rim 13,11–14; 1Tes 5,6–8; 1Kor 15,23,24

ÚVODNÝ TEXT

¹⁰Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. ¹¹Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diavla. (Ef 6,10.11)

Sluha, ešte nie celkom zobudený, sa vypoťaca zo svojho príbytku a naskytne sa mu znepokojivý pohľad. Všade naokolo je nepriateľská armáda, ktorá obkľučuje mesto „s koňmi a vozmi“. Sluha sa zdesene obracia na proroka s utrápenou otázkou: „Beda, pán môj, čo si počneme?“

Elizeus mu však odpovedá: „Neboj sa! Máme viac spojencov než oni.“ Zdá sa však, že sluha prorokovu odpoveď nepochopil, preto si ho Elizeus pritiahne a modlí sa za neho: „Hospodin, otvor mu, prosím, oči, aby videl.“ Prorokova modlitba je ihneď vypočutá. Sluha sa znova pozrie, ale tentokrát z jeho očí spadne závoj, ktorý mu bránil vidieť skrytú skutočnosť. Vidí nielen jednu, nepriateľskú armádu, ale vidí armády dve. „Tu otvoril Hospodin sluhovi oči a ten uvidel zrazu vrch plný koní a ohnivých vozov vókol Elizea.“ (2Kráľ 6,15–17) Pri písaní časti Ef 6,10–20 sa Pavol modlí, aby boli veriaci schopní vidieť celú realitu veľkého sporu a dokázali čerpať nádej z toho, čo im zjavuje.

OSNOVA LEKCIE

Dvanásť lekcia nás privádza do záverečnej kapitoly Listu Efezanom. Pavol svojich čitateľov (vtedajších aj dnešných) upozorňuje, že tým, že sa postavili na stranu Krista, stávajú sa aj Jeho „spojencami“ vo veľkom vesmírnom spore medzi dobrom a zlom. Vďaka Nemu majú mať dostatok síl na tento „boj“ proti silám zla.

- Ef 6,10–20: Kresťania sú súčasťou „duchovného boja“ (nedeľa)
- Ef 6,10–13: Ježiš je zdrojom sily pre tento „boj“ (pondelok)
- Rim 13,11–14: Symbolika „boja“ v Pavlových listoch (utorok)
- Ef 6,11–17: Čo sa od nás v tomto „boji“ očakáva (streda)
- Ef 6,12: Náš „boj“ ako súčasť vesmírneho sporu (štvrtok)

POVZBUDENIE DO BOJA

¹⁰Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. ¹¹Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla. ¹²Ved' náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach. ¹³Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v ten deň zla odolať a tým, že všetko prekonáte, obstáť. ¹⁴Stojte teda! Bedrá si prepášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti ¹⁵a obujte si na nohy pripravenosť na ohlasovanie evanjelia pokoja. ¹⁶Nadovšetko uchopte štít viery, ktorým môžete uhasiť všetky ohnivé šípy toho Zlého. ¹⁷Vezmite si aj prilbu spásy a meč Ducha, ktorým je Božie slovo. ¹⁸V každom čase v Duchu proste vo všetkých modlitbách a prosbách. Pritom bďte so všetkou vytrvalosťou a prosbou za všetkých svätých, ¹⁹aj za mňa, aby mi bolo dané pravé slovo, kedykoľvek prehovorím; aby som smelo zvestoval tajomstvo evanjelia, ²⁰ktorého vyslancom som v okovách, a slobodne ho ohlasoval, ako som povinný. (Ef 6,10–20)

Preštuduj si Pavlov prenikavý záver listu (Ef 6,10–20). Čo pre teba znamená apoštolov „bojový pokrik“ v súvislosti s tým, že každý veriaci je „bojovníkom“ vo veľkom spore?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Pavol uzatvára List Efezanom výzvou na boj. Veriacich nabáda, aby zaujali svoji postoj v zápase cirkvi proti zlu (Ef 6,10–20). Začína všeobecným apelom: „Posilňujte sa v Pánovi“ (Ef 6,10; „mocnejte v Pánovi“; Roh.), ktorý opakuje ako výzvu: „Oblečte sa do plnej Božej výzbroje.“ (Ef 6,11) Následne podporuje túto výzvu konkretizovaním cieľa („byť schopný obstáť proti úkladom diabla“; Ef 6,11). Pavol pridáva aj dôvod tejto výzvy: bojujeme proti mocným duchovným silám zla (Ef 6,12). Potom opäť – tentokrát podrobne – burcuje výzvou do zbrane. Veriaci sa majú obliecť „do plnej Božej výzbroje“, aby mohli všetkému odolať a tak obstáli v boji (Ef 6,13). Má im na to slúžiť opasok, pancier, obuv, štít, prilba a meč (Ef 6,14–17). Pavol napokon vyzýva veriacich, ktorí sú takto vyzbrojení a pripravení na boj, aby urobili to, čo by robili všetci vojaci na starovekom bojisku – modlili sa (Ef 6,18–20).

V Pavlových slovách môžeme započúť starozmluvné výzvy na boj a motivačné príhovory kráľov a prorokov. Hovorí o poslaní cirkvi slovníkom zbraní a vojenských zápasov. Naznačuje to už v prvom verši tejto časti: „Posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci.“ (Ef 6,10)

Starozmluvné povzbudenie do boja (pozri napríklad 5Moj 20,2–4; Sud 7,15–18; 2Par 20,13–20; 2Par 32,6–8; Neh 4,14.19.20) zdôrazňujú myšlienku, že úspech Izraela v bitke nezávisí od mocnejších a vyspelejších zbraní, ani od armády, ktorá by prevyšovala nepriateľské vojsko. Víťazstvo je vždy podmienené závislosťou od prítomnosti a moci Boha. Kľúčom k úspechu nebola dôvera v seba samých, ale pevná dôvera v Božiu moc. Len Boh mohol dať Izraelitom víťazstvo. Pavol odvážne používa tieto témy na povzbudzovanie veriacich, aby boli: (1) aktívni v napĺňaní poslania cirkvi; (2) pozorní voči neviditeľným silám, ktoré ovplyvňujú ich životy a svedectvo; (3) vnímaví na to, že úspech im môže zabezpečiť len Boh, a aby (4) si boli vždy vedomí dôležitosti jednoty a spolupráce medzi veriacimi.

- Čo by nás malo naučiť Pavlovo varovanie, že nebojujeme proti telu a krvi, ale proti nadprirodzeným nepriateľom? V čom spočíva naša jediná nádej na víťazstvo?

APLIKÁCIA

NÁJDENIE SILY V KRISTOVI

¹⁰Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. ¹¹Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diavla. ¹²Ved' náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach. ¹³Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v ten deň zla odolať a tým, že všetko prekonáte, obstáť. (Ef 6,10–13)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Pavol končí svoj list výzvou, ktorá spája témy a myšlienky dôležité pre list ako celok. Začína oznámením hlavnej témy záveru v tóne veliteľského bojového pokriku: „Napokon posilňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci.“ (Ef 6,10). Zvyšok pasáže (Ef 6,11–20) ilustruje a rozvíja túto veľkú tému.

Prečítaj si ešte raz text Ef 6,10–20. Ako vnímaš realitu veľkého sporu, ktorý podľa Pavla zahŕňa pôsobenie skutočných nadprirodzených síl? Prečo je dôležité uvedomovať si túto dôležitú pravdu pri našom každodennom chodení s Bohom?

Pavol označuje Krista ako Zdroj sily pre veriacich slovami: „v Pánovi a v sile jeho moci“ (Ef 6,10). Označenie „Pán“ sa v celom Liste Efezanom vzťahuje na Krista (Ef 2,21; Ef 4,1.17; Ef 5,8; Ef 6,1.21). „Sila Cirkvi spočíva vo všemohúcnosti jej vzkrieseného Pána, Veliteľa jej boja.“ (FINDLAY, G.G., *The Epistle to the Ephesians*. New York: Ray Long & Richard R. Smith, 1931, s. 398)

Pavol používa v Ef 6,10 zdôraznenie formou opakovania a použitia synonym: „posilňujte sa... v sile... jeho moci“. Ukazuje tak, že moc, ktorú má cirkev prejavovať, nemá svoj pôvod vo veriacich, ale je odvodená a pochádza od Pána Ježiša Krista. Pavol vyzdvihuje dôležitú tému listu: Boh udeľuje veriacim svoju moc (Ef 1,19–22; Ef 2,4–6; Ef 3,16.17). Silu pre každý súčasný aj budúci konflikt možno nájsť v spojení veriacich so vzkrieseným a vyvýšeným Kristom.

Kým v úvode tejto časti Pavol sústreďuje našu pozornosť na Krista ako pôvodcu moci poskytovanej veriacim (Ef 6,10), neskôr ukazuje, že v posilňovaní veriacich na duchovný boj proti zlu zohrávajú svoju rolu všetky tri osoby. Boh (Otec) dáva k dispozícii svoje vlastné zbrane ako „Božiu výzbroj“ (Ef 6,11.13; porovnaj s Iz 59,17). Predtým Pavol označuje Ducha ako toho, kto posilňuje veriacich. Pavol sa modlí za Kristových nasledovníkov, „aby vás [Otec] podľa bohatstva svojej slávy posilnil mocou skrze svojho Ducha na vnútornom človeku“ (Ef 3,16). V šiestej kapitole je to Duch, kto dáva veriacim „meč Ducha, ktorý je slovom Božím“ (Ef 6,17). Veriaci sa tiež majú modliť „v každom čase v Duchu“ (Ef 6,18). Pavol si želá, aby jeho poslucháči pochopili, že trojediný Boh sa plne angažuje v zmocnení veriacich na boj proti silám zla.

APLIKÁCIA ■ **Prečo je dôležité žiť s vedomím, že Boh nám dáva silu na to, aby sme nemuseli podliehať silám zla?**

VEĽKÝ SPOR V PAVLOVÝCH LISTOCH

¹¹A toto robte, ved'viete, aký je čas, že už nastala hodina, aby ste sa prebudili zo spánku. Teraz je totiž naša spása bližšie, ako keď sme uverili. ¹²Noc pokročila a deň sa priblížil. Vyzlečme teda skutky tmy a oblečme si výzbroj svetla. ¹³Kráčajme slušne ako vo dne, nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a bezuzdnosti, nie v svároch a závisť. ¹⁴Ale oblečte sa v Pána Ježiša Krista a nevyhujte telu, aby ste neprepadli žiadostiam. (Rim 13,11–14)

Preštuduj si uvedené texty a porovnaj ich s veršami Ef 6,10–20. Aké obrazy Pavol používa? Čo sa nimi snaží zdôrazniť?

Rim 13,11–14

1Tes 5,6–8

2Kor 10,3–6

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Pavol vo svojich listoch často používa vojenský jazyk a vyzýva veriacich, aby napodobňovali vzorové správanie vojakov. Kým text Ef 6,10–20 predstavuje najdlhšie a najintenzívnejšie použitie takéhoto jazyka, pre Pavla je jeho použitie jedným z hlavných spôsobov vysvetlenia príbehu evanjelia. Po tom, čo Boh na kríži prostredníctvom Krista zvíťazil a tak „odzbrojil a verejne odhalil kniežatstvá a mocnosti“ (Kol 2,15), vyvýšený Kristus teraz posilňuje výsledky tohto víťazstva zo svojej pozície vyvýšeného Pána nad mocnosťami (Fil 2,9–11). Kristus zhromažďuje svojich nasledovníkov ako bojovníkov do vesmírnej vojny a vedie armády svetla k veľkému dňu víťazstva (1Kor 15,54–58; 2Tes 2,8; Rim 16,20). Keď zhrnieme Pavlom použité symboly súvisiace s vojskom a zbraňami, uvedomíme si, že apoštol chápe konflikt medzi dobrom a zlom ako „dlhotrvajúci kozmický boj, v ktorom sa odohráva zápas medzi dvomi armádami stojacimi proti sebe, až kým jedna z nich nezvíťazí v záverečnej bitke.“ (MACKY, Peter W., *St. Paul's Cosmic War Myth: A Military Version of the Gospel*. New York: Peter Lang Publishing, Inc., 1998, s. 1.)

Ako sme už povedali, „vojenský jazyk“ sa nachádza aj v Liste Efezanom. Keď apoštol vyzýva na oblečenie „plnej Božej výzbroje“ (Ef 6,10–20), spája prvky kozmického konfliktu, o ktorých sa už zmienil: Božie zmocnenie veriacich nesmiernou „mocou“ (Ef 1,18–20; Ef 3,16,20); Kristovo víťazstvo a vyvýšenie nad mocnosťami (Ef 1,20–23); veriaci ako vzkriesená armáda kedysi mŕtvych, teraz však posilnených vďaka spoločenstvu s vyvýšeným Kristom; armáda schopná bojovať proti svojmu bývalému temnému pánovi (Ef 2,1–10); úloha cirkvi pri odhaľovaní mocností spejúcich k záhube (Ef 3,10); použitie textu Ž 68,19 na zobrazenie Krista ako víťazného bojovníka (Ef 4,7–11) a výzva pre veriacich, aby si „obliekli“ odev evanjelia (pozri Ef 4,20–24). Keď sme ochotní obliecť si Božiu „plnú výzbroj“, sme dobre pripravení pochopiť ústrednú úlohu kozmického konfliktu. Zároveň musíme zostať pevní v istote, že máme účasť na Kristovom konečnom víťazstve.

- **V ktorých situáciách si si najlepšie uvedomoval realitu veľkého vesmírneho sporu? Kedy si pochopil, že Ježiš je nielen víťazom veľkého sporu, ale že aj ty sám si môžeš v Kristovi nárokovať víťazstvo? Prečo je pochopenie Jeho víťazstva dôležité pre pochopenie podstaty našej nádeje?**

APLIKÁCIA

NA STAROVEKOM BOJISKU

¹¹Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla. ¹²Ved' náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcam tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach. ¹³Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v ten deň zla odolať a tým, že všetko prekonáte, obstáť. ¹⁴Stojte teda! Bedrá si prepášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti ¹⁵a obujte si na nohy pripravenosť na ohlasovanie evanjelia pokoja. ¹⁶Nadovšetko uchopte štít viery, ktorým môžete uhasiť všetky ohnivé šípy toho Zlého. ¹⁷Vezmite si aj prilbu spásy a meč Ducha, ktorým je Božie slovo. (Ef 6,11–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Pokus sa v úvodnom texte (Ef 6,10–20) nájsť tvary a formy slovesa stáť. Akú dôležitú myšlienku sa nimi Pavol snaží zdôrazniť?

Pavlove vojenské prirovnania musíme chápať v kontexte antického bojiska. Čo to znamenalo „stáť“, respektíve „obstáť“ (Ef 6,11.13.14)? Naznačuje toto sloveso obranný postoj? Grécky historik Thukydides (5. st. pred Kristom), autor diela *Dejiny peloponézskej vojny*, zdôrazňuje tri po sebe nasledujúce akcie, ktoré sú nevyhnutným predpokladom víťazstva: (1) Vojaci sa musia „priblížiť k nepriateľovi“, čo znamená, že musia pochodovať v ústrety svojim nepriateľom; (2) potom musia zaútočiť a „pevne sa postaviť“ alebo „zastať si svoje miesto“, bojujúc muž proti mužovi so svojimi nepriateľmi; (3) a napokon musia „odraziť nepriateľa“. (Pozri THOUKYDIDES, *Dejiny peloponézskej vojny*. Martin, Thetis 2010, 4.10.1–5.)

Kľúčový moment starovekej bitky nastal pri druhej z týchto troch fáz, keď sa dva proti sebe stojace šíky stretli v „strašnej kakofónii rinčiaceho bronzu a drviaceho sa dreva“, ktorú staroveký Xenofón označil ako „prišerný rachot“ (HANSON Victor Davis, *The Western Way of War*. New York, Oxford University Press, 1989, s. 152, 153.) Stáť pevne na zemi bolo v tomto strategickom momente najdôležitejšou výzvou každej starovekej bitky. V očakávaní boja „telo na telo“ by každá zo strán hľadala impulz pre „úder a útok“.

Pavlovo volanie do zbrane odzrkadľuje boj, v ktorom vojaci „bojovali tesne pri sebe a dávali a dostávali stovky úderov z bezprostrednej blízkosti“. (HANSON Victor Davis, *The Western Way of War*. New York, Oxford University Press, 1989, s. 152.) Takýto obraz potvrdzuje aj Pavlov opis boja cirkvi proti nepriateľom ako skutočný „boj“ (Ef 6,12; pozri štvrtkovú lekciu). Vidieť to aj na použití zosilnejšej formy slovesa „obstáť“ („všetko stáť“; Roh.) vo verši 13, ktorým podčiarkuje vyjadrenie: „aby ste mohli v ten deň zla odolať“.

Pavol rozhodne nemá na mysli nejaké bezstarostné či bezcieľne „postávanie“. „Stáť“ v našom kontexte znamená byť z celej sily zapojený do boja s použitím každej zbrane na boj zblízka. Je to zrejmé aj z vojenskej symboliky v Pavlovej predchádzajúcej prosbe o to, že o Filipanoch chce vedieť nasledujúce: „že pevne stojíte v jednom duchu a svorne bojujete za vieru v evanjelium“ (Fil 1,27).

APLIKÁCIA

- Prečítaj si text Heb 12,4. Ako tento verš pomáha zhrnúť, čo je súčasťou „boja“ proti veriacim a čo znamená „stáť v Pánovi“? Ako sa dá táto skutočnosť aplikovať na spoločenstvo veriacich?

BOJ PROTI ZÝM SILÁM

²⁰Tú dokázal na Kristovi, keď ho vzkriesil z mŕtvych a posadil v nebi po svojej pravici ²¹nad každé kniežatstvo, moc, silu, panstvo a nad každé meno, ktoré sa spomína nielen v tomto, ale aj v budúcom veku. (Ef 1,20,21)

Boh chce, aby sa teraz kniežatstvám a mocnostiam v nebesiach skrze Cirkev ohlasovala mnohotvárna múdrosť Boha. (Ef 3,10)

Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach. (Ef 6,12)

Preštuduj si úvodné texty. Čo majú spoločné? Aký je Pavlov zámer pri uvádzaní zoznamu rôznych duchovných mocností?

Ef 1,20,21

Ef 3,10

Ef 6,12

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Pavol opisuje „náš boj“ (Ef 6,12), pričom používa grécke slovo pre „boj“ medzi zápasníkmi (*palé*). Keďže zápasenie sa považovalo za vynikajúcu prípravu na službu v armáde, ide o opis boja muža proti mužovi, ktorý sa odohráva pri strete bojujúcich strán. Pavol zdôrazňuje realitu blízkeho boja veriacich proti zlým silám.

Tu sú tituly, ktoré Pavol dáva nepriateľským mocnostiam:

Ef 1,21	Ef 3,10	Ef 6,12
(každé) kniežatstvo	kniežatstvá	kniežatstvá
(každá) moc	mocnosti	mocnosti
(každá) sila		vládcovia temného sveta
(každé) panstvo		duchovia zla v nebesiach
každé meno, ktoré sa spomína		

Pavol vo svojich pomerne všeobecných opisoch („každé meno, ktoré sa spomína“ /Ef 1,21/; „duchovia zla v nebesiach“ /Ef 6,12/) potvrdzuje, že všetky zlé a nadprirodzené sily sú podrobené Kristovi (Ef 1,21). V žiadnej bitke však nikdy nie je dobrou stratégiou podceňovať sily protivníka. Pavol dôrazne upozorňuje, že nemáme do činenia len s ľudskými nepriateľmi, ale že náš boj je aj (a predovšetkým) „proti duchom zla v nebesiach“ (Ef 6,12), ktorých vodcom je samotný diabol (Ef 6,11). Napriek tomu, že potrebujeme byť v strehu pred mocnými nepriateľmi, nemusíme sa nimi nechať zastrašiť. Boh stojí v tomto boji pri nás (Ef 6,10) a dáva nám tú najlepšiu výzbroj – svoju vlastnú „Božiu výzbroj“ (Ef 6,11; porovnaj s Iz 59,15–17). Dáva nám k dispozícii svoju pravdu, spravodlivosť, pokoj, vieru, spasenie a Svätého Ducha (Ef 6,13–17). Ak máme túto výzbroj, nemôžeme zlyhať, pretože Boh je s nami, je na našej strane, bojuje za nás – a je Víťazom (Rim 16,20; 1Kor 15,23,24; 2Tes 2,8).

- Čo by nás mala realita nadprirodzených síl zla naučiť o tom, prečo sa potrebujeme držať nášho Pána Ježiša Krista, ktorý je nielen väčší ako tieto sily, ale už ich aj porazil?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Naše dielo je smelé a ako verní Ježišovi vojaci musíme niesť zástavu pokropenú krvou až do samotných pevností nepriateľa. *Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach.* (Ef 6,12) Ak sa vzdáme, zložíme zbrane, stiahneme zástavu pokropenú krvou a staneme sa zajatcami a služobníkmi satana, zbavíme sa zápasu a utrpenia. Ale takýto pokoj sa dá získať len za cenu straty Krista a neba. Pokoj prichádzajúci za takýchto podmienok však nemôžeme prijať. Nech je teda boj až do konca pozemských dejín, než by mal nastať pokoj prostredníctvom odpadlícva a hriechu.“ (RH, 8. mája 1888)

Ako súvisí text Ef 6,10–20 s knihou Zjavenie? Táto stať zobrazuje rovnaký základný pohľad na udalosti posledných dní ako motív boja v knihe Zjavenie (pozri Zjavenie 12; Zj 16,12–16; Zj 19,17–21; Zj 20,7–10). V oboch knihách je Boží ľud vystavený útokom nepriateľa, ktorý je „v nebesiach“ a „je aktívny a mocný v prítomnom veku“. V oboch je Boží ľud povzbudený „obrazom budúceho veku“. Okrem toho, „oba scenáre výslovne poukazujú na posledný boj, keď bude nepriateľ úplne porazený; po tomto boji bude navždy ustanovený nový vek“, v ktorom sa naplno ukáže nielen „konečné slávne postavenie Božieho ľudu“, ale aj „večná záhuba“ nepriateľa.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Kedy ste si najviac uvedomovali, že čelíte silám temnoty? Čo bolo pre vás vtedy najužitočnejšie?
2. Ako by ste sa snažili pomôcť niekomu, kto je mimoriadne trápený „duchovnými mocami zlosti v ponebeských oblastiach“ (Ef 6,12; Roh.) na základe nášho štúdia textu Ef 6,10–20?
3. Ako môžeme najlepšie rozpoznať a odmietnuť „úklady diabla“ (Ef 6,11)? Kedy sa cítite tak, že by ste sa mali jednoducho vzdať svojej viery, pretože máte pocit, že ste príliš hriešni, príliš skazení na to, aby ste mohli byť spasení? Kto sa nám snaží vnútiť takéto myšlienky – Kristus alebo sily temnoty? Najmä v takýchto chvíľach sa potrebujeme prihlásiť k úžasným zaslúbeniam, ktoré sme dostali v Ježišovi. Ako sa to dá urobiť?